2000. Nastavlja se naslijeđena ekonomska politika. Povećanje zaduženja države u tuzemstvu i inozemstvu smatramo "nužnim izlazom" sa multiplikativno negativnim učincima. Naime, **up ravo povećanje zaduženja pokazuje što znači - za egzistenciju države - prodaja obiteljskog srebra koja se ne ostvaruje prema planu za 2000. godinu.**
Porezni kapacitet nije polazište za određivanje javne potrošnje već su to izglasana prava u Saboru.

Visoka nezaposlenost ne pokazuje znakove smanjivanja, što više ona raste. Sukladno trećoj tehnološkoj revoluciji povećava se jaz između bržeg rasta nezaposlenosti i sporijeg rasta proizvodnje. Općenito **nivo proizvodnje još nije dostigao predratni nivo što je kvalifikacija sama po sebi.**

Cijene proizvođača se dinamiziraju, njihovo uporno kretanje zabrinjava. **Rast cijena proizvođača ne postustaje od uvođenja poreza na dodatu vrijednost.**
Nema naznaka da će se rast cijena smiriti.

"Domaće" banke se suzdržavaju od kreditiranja privrede (jednako je sa stanovništvom ukoliko se ne radi o prodaji uvezene robe kao npr. automobili, i tome slično) tokom cijele 1999. godine. U 2000. godini privreda se ne kreditira ali se zato **putem kredita stanovništvu nastoji preraspodjeliti depozitni kolač (štednja) stanovništva.**
Za očekivati je da će uloga i značaj domaćih banaka zapravo postati zanemariva. Kamatne stope padaju (implicite i explicite određuje ih ponuda banaka sa njihovim kriterijima koje privreda nije u stanju ostvariti) jer poslovne banke nemaju kome plasirati kredite osim državi (instrumenti osiguranja naplate su "neupotrebljivi" jer je sudstvo neučinkovito) a ona se pojavljuje - koliko dugo? - kao monopson. Sve više se
odvajaju poslovne banke od privredne strukture
tako da se problemi i kriza stalno produbljuju. Ipak valja istaći potencijalno pozitivna kretanja odnosa novčane mase i primarnog novca, s jedne strane, i, s druge strane, konsolidirane bilance poslovnih banaka. Objektivno šanse nisu velike jer su uglavnom sve značajnije poslovne banke internacionalizirane i, stoga, mogu voditi politiku marginalnih troškova. Ovo eksplicite znači da
internacionalizirane banke mogu ignorirati stanje u privredi Hrvatske. U drugom koraku, izneseno sugerira ograničene mogućnosti Hrvatske narodne banke.

Odnos sa inozemstvom, iako pokazuje znakove poboljšanja, daleko je od prihvatljivog. Uvoz roba i usluga po svojoj strukturi ne pokazuje dinamirziranje privrednog razvoja već krpanje raspoloživog proizvoda kako bi se osigurala tekuća potrošnja. Nedovoljano radikalno sagledavanje svekolikih odnosa sa inozemstvom su ozbiljno ograničenje da se na ovom planu bilo što učini. **Devizne rezerve svojom visinom i dosadašnjom stabilnošću samo "zamagljuju" realne odnose u reprodukciji.**

Polazište u **2001**. svakako je sporazum sa MMF-om. Smanjenje prvotnog Prijedloga proračuna na 49,67 milijardi kuna znači smanjenje proračunskog deficita sa gotovo osam na nešto više od pet posto. Mnogi smatraju da se ovaj proračun neće moće održati kako na prihodnoj tako i na

rashodnoj strani.

Na prihodnoj strani ozbiljne su zamjerke upućene na vjerojatnost prodaje obiteljskog srebra u iznosu od 8,5 milijardi kuna. Neuspjeh u prodaji znači dodatno zaduživanje u inozemstvu i u tuzemstvu sa poznatim - negativnim za privredu - učinkom istiskivanja.

Na rashodnoj strani očekuje se značajno smanjenje zaposlenosti u javnom sektoru što se - imajući u vidu brojku od deset tisuća - čini odista složenom i teško izvedivom operacijom. Ovome svakako valja pridodati stanje u društvenim djelatnostima koje je u nezavidnoj situaciji kao i postojeće te očekivane deficite pojedinih fondova. **Smanjenje proračuna temelji se u značajnoj mjeri na zamrzavanju osobnih dohodaka čime se izravno i dugoročno, a po učincima, multiplikativno uspostavljaju novi odnosi destrukcije u javnom sektoru.**
U srednjem roku ovo može imati pogubne posljedice.
Umjesto da se država smanji kao takva ona namjeravanim restrikcijama destruira sustav per se.

Hrvatska narodna banka će svakako voditi politiku stabilnih cijena što znači i stabilni tečaj kune u odnosu na euro. **Ukoliko je izvjesno da će Vlada i HNB ustrajno raditi na smanjenju inflacije - postojećih osam posto trebalo bi gotovo prepoliviti - nije nemoguće očekivati dodatne monetarne i kreditne restrikcije.**

Najava kako će se pored kunskih kredita odobravati i krediti u stranim valutama otvara mnoga pitanja od kojih neka zabrinjavaju. Naime, ukoliko se pored kune u opticaju pojave i strana sredstva plaćanja tada je nejasno kako će se cijene držati pod kontrolom. Do sada je mehanizam bio poznat: devizna potraživanja i valuta prodavali su se na deviznom tržištu što je rezultiralo aprecijacijom kune jer je "kunski kapacit" ograničen. Istovremeno količina kuna je bila pod kontrolom. Ima li se u vidu konsolidirana bilanca poslovnih banaka tada je vidljivo da se gotovo dvije trećine pasive poslovnih banaka odnosi na deviznu komponentu (na toj činjenici sam odrediio "kunu kao valutnu manjinu"). Ukoliko izostane "transformacijski mehanizam" kakvog smo do sada imali tada HNB više neće moći kontrolirajući kune kontrolirati količinu novca u opoticaju jer će se mimo HNB devizni prilivi koristiti u domaćem platnom prometu. Kako bi stvar bila potpuno jasna želim podsjetiti da je uspjeh Anti-inflacijskog programa upravo temeljen na nemogućnosti pojave paralelnih valuta. Otuda se preko noći promjenila preferencija likvidnosti i time usporila brzina opticaja. To su poznate stvari. Nije na odmet prethodno ispitati iskustva drugih zemalja koje su istovremeno imale u opticaju dvije valute. Čak i u uvjetima materijalnog novca - kao što su bili zlato i srebro - lošiji novac je istiskivao dobar novac. Iz toga slijedi da će se uvođenjem kune značajno povećati brzina opticaja kune što ima učinak emisije novca. Pojednostavljeno rečeno "MV" će se podjeliti na dvije kategorije: kunsku komponentu eurovsku kommponentu pri čemu će brzina opticaja prve biti neuporedivo veća u odnosu na drugu. Ako najvljene promjene nisam ispravno protumačio tada i moje obrazloženje, kako je iznijeto, ne stoji.

U tim i takvim uvjetima Vlada je najavila najprije zaustavljanje rasta nezaposlenosti a potom njegovo smanjenje. Zamisao i namjere su dobre. Ono što nije dovoljno jasno: kako to Vlada misli učiniti? Upravo izvršena porezna reforma kada se oporezuje kapital a da tržište kapitala nije uspostavljeno svakako nije podrška vladinoj namjeri. Poziv stranim investitorima znači

dugoročno stabilano okruženje. Nije izvjesno da je to moguće i postići. Ipak **strane investicije mogu biti tek nadopuna dinamiziranju rasta domaćih investicija (ovo pretpostavlja rast štednje - sic!)** za koje mi se čini nema osnova. Što više za očekivati je još veći angažman države na socijalnom planu kako bi se nezadovoljstvo danas zaposlenih i sutra nezaposlenih bar djelomično "amortiziralo". Na strani ponude (proizvodnje) očito nije utemeljeno uočiti potrebne promjene u sistemu i politici koje bi podržale - od strane Vlade proklamiranu - privrednu aktivnost. Stoga, **zaključujem da se nezaposlenost neće smanjivati - već suprotno - ona će se u 2001. godini povećati.**

Izneseno pokazuje da je stanje zabrinjavajuće što se tiče ekonomskih očeakivanja kao i socijalnih neizvjesnosti. Postojeća kompozicija ne daje mogućnost da se bilo što promjeni u pravcu izlaska iz krize. Ovo nadalje znači da je potrebna nova ekonomska politika koja će realno sagledati probleme i koja će izlaz iz krize tražiti proizvodnje. Koncepcija i strategija razvoja - prvi je korak. To nisu tisuće stranica već jasno vektorsko određenje "kuda ima da plovi hrvatski brod".

Nastavak postojeće politike iz dana u dan čini Hrvatsku sve ovisnijom o stranim institucijama. Nećemo valjda dozvoliti da nam inozemni sugovornici određuju terapiju. Ovo ne bi trebalo dozvoliti jer je u tom slučaju sve upitno. Ne pokrene li se razvoj valja imenovati sanacijskog (ako ne i stečajnog) upravitelja za zemlju u cjelini.